

Puttenkijkers

Nut en noodzaak van riooldeksels

Het riooldeksel wordt door rioleteurs nog weleens gek-scherend de toegangspoort naar de onderwereld ge-noemd. Door veel wegbe-heerders wordt het deksel echter als storend element in de mooie sierbestrating gezien. Gelukkig valt er over smaak te twisten en kan de rioolputdeksel weldegelijk toegevoegde waarde voor het straatbeeld hebben.

Het laatste jaar is onder de rioolbeheerders meer en meer aandacht voor de kwaliteit van de inspectieputten. Verdergaande inspectie-ronden, aansluitingen van drukriolering in het buitengebied en nieuwe mogelijkheden om inspectieputten te inspecteren én te renoveren hebben ervoor gezorgd dat de kwaliteit van de inspectieputten beter in kaart worden gebracht. Niet alleen wortelingroei en infiltratie, maar ook kapotte en uitgesleten stroomprofielen, afgebroken klimijzers en door H2S aangetaste betonwanden zijn schadebeelden die regelmatig voorkomen. De problematiek van verkeerd gestelde putkoppen in de rijbaan, klepperende deksels zorgt er voor dat er inmiddels brede belangstelling is voor dit specifieke onderdeel van ons stelsel. Het ongemak van hele kleine inspectieputten bij renovatiewerkzaamheden bezorgt menig rioolbeheerder en uitvoerder de nodige kopzorgen. Grootschalig onderzoek in Duitsland laat zien dat circa tien procent van alle inspectieputten onderhoudsbehoefteig is,

in welke vorm dan ook. Voor Nederland zou dit kunnen betekenen dat aan circa 160.000 inspectieputten noodzakelijk onderhoud gepleegd moet worden. Indrukwekkende cijfers waar in menig Gemeentelijke RioleringsPlan (GRP) geen rekening is gehouden. Maar om in het stelsel te komen, voor bijvoorbeeld een onderzoek, een inspectie of een reparatie/renovatie, zijn nu eenmaal toegangen nodig. Daarvoor zijn in de oudheid al deksels bedacht. Op de foto is een stenen afsluiting van een hemelwaterstelsel uit de Romeinse periode in Jerash (Jordanië) te zien. Overigens dateert het oudst bekende stedelijk afwateringssysteem uit ongeveer 3.300 - 1.300 voor Christus. Het stelsel is bedacht door de Indus-beschaving. De grootschalige aanleg van riolering is echter nog steeds een betrekkelijk nieuw verschijnsel, zeker mondiaal gezien. Tot in de jaren dertig van de vorige eeuw deed men

in de meeste Nederlandse steden zijn behoefte in een emmer. De poepemmers en beertonnen werden opgehaald en meestal in de plaatselijke rivier geleeagd. Het vervuilde water spoelde vervolgens weg. In de steden dienden de grachten als open riool. Met de aansluiting op een gesloten riolering kwam aan dit verschijnsel een einde. En sinds die tijd liggen er dus ook rioolputdeksels in de steden. Deze zijn bijna altijd van gietijzer. Oorspronkelijk waren de putdeksels vierkant. Dat was namelijk gemakkelijk voor het aansluiten van de bestrating. Daar zat - én zit - wel een nadeel aan, want een vierkante putdeksel kan in de opening vallen als je 'm diagonaal houdt. Dat was de reden voor de overstap naar ronde putdeksels, omdat die eenvoudigweg niet in de opening kunnen vallen. De laatste jaren wordt er juist steeds meer vierkante putdeksels gebruikt, omdat ze door verbeterde ontwerpen (bijvoorbeeld met scharnieren) nu ook veilig te gebruiken zijn. Maar of de riooldeksel nu rond, vierkant, of anders gevormd is: er is de laatste tijd wel enige kritiek te horen op de in Nederland toegepaste kleine deksels. In het algemeen gebruiken we in Nederland ronde deksels met een diameter van 520 mm, deze dagmaat is ongeveer 70 procent van de markt. Vierkante deksels variëren in afmeting van 400 x 400 mm tot zelfs 800 x 800 mm. Uiteraard zijn er vele variaties op de markt. Hier volgt Nederland wel een ander spoor dan de meeste andere Europese landen. De Europese norm EN-124 heeft betrekking op roosters en deksels/afdekkingen

voor putten en kolken die worden toegepast in verkeerszones voor voetgangers en voertuigen, met een maximale dagmaat tot en met 1.000 mm. De norm maakt een onderverdeling in een zestal verkeerszones, waarbij afhankelijk van de plaatsing een bepaalde verkeersklasse genomen moet worden die overeen komt met de voorgeschreven belasting. We kennen de groepen A15, B125, C250, D400, E600 en F900. Het getal achter de letter drukt de proefbelasting uit in kN. In de NEN-EN 124 van november 1994 is namelijk bepaald dat de minimale dagmaat 600 mm bedraagt. En deze norm is nog steeds van kracht. De EN 124 is in Europa helaas geen geharmoniseerde norm. In dat kader is bepaald dat in Nederland niet-man toegankelijke inspectieputten mogen worden uitgerust met een putkop met een dagmaat van 520 mm. Naar verwachting komt eind 2014 een nieuwe geharmoniseerde EN 124 norm van kracht. Voldoet een leverancier van rioolputdeksels aan deze norm dan krijgt de leverancier een CE-markering. Dit moet worden aangetoond door de leverancier, maar is daarom dus niet onafhankelijk. De centrale overheid zal hierop controleren. Is dat een geruststellende gedachte? Ik denk het niet. De producten in Nederland zijn de afgelopen tientallen jaren immers geperfectioneerd op basis van de ervaringen en wensen van gebruikers, leveranciers en rioolbeheerders. Als gevolg van nieuwe aanbestedingsregels is het mogelijk dat de gemeentelijke rioolbeheerder een product geleverd krijgt uit een ander Europees land. Dat product zal weliswaar

Te nihilique dolore, corempo runtias sus sit ullo commo Te nihilique dolore, corempo runtias sus s

wel aan de EN-norm voldoen, maar wel van mindere kwaliteit dan de huidige hoge standaard in Nederland zijn. Een vermindering van kwaliteit van de rioolputdeksels in heel goed mogelijk. Het stopzetten van nieuwe ontwikkelingen en technieken door de Nederlandse leveranciers is vanuit concurrentieoogpunt niet geheel uit te sluiten. Het implementeren van een nieuwe putkop met een nieuwe dagmaat van 600 mm betekent wel dat de opbouw van de inspectieputten drastisch gewijzigd moet worden. Aanpassingen in werktekeningen, technische details en standaard beschrijvingen zullen het gevolg zijn. Maar het resultaat zal zijn dat Nederland ook op dit gebied voldoet aan de Europese afspraken, en dat de toegankelijk van het stelsel aanzienlijk verbeterd wordt. De ideale gelegenheid om van een "rotting" een mooie nieuwe rioolputdeksel te laten maken met gevoel voor details, zoals de laatste foto laat zien. Een goed ontworpen inspectieput, rekening houdend met de toekomstige gebruikers zoals inspectiebedrijven en reparatie/renovatiebedrijven, zal op de langere termijn duidelijk een meerwaarde hebben. ■

*) Auteur is eigenaar van Brink Rioolbeheer.

Te nihilique dolore, corempo runtias sus sit ullo commo Te nihilique dolore, corempo runtias sus sit ullo commo